

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

17 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nicolae Gordilă, Ghenadie Nicolaev, Elena Covalenco, Vladimir Timofti,
cu participarea

interpretului – Larisa Rusnac,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Grigore Botnaru, împotriva deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, în cauza penală în
privința lui,

Rondîreva-Iliinscaia Olga Vladislav, născută la 10 mai
1976, originară și domiciliată mun. Chișinău str. Cuza Vodă,
34/.1 ap. 121

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. în prima instanță din 04.06.2012 pînă la 10.01.2013

2. în instanța de apel din 08.04.2013 pînă la 14.05.2013

3. în instanța de recurs din 24.09.2013 pînă la 17.12.2013

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Sergiu Crîjanovschi, care a solicitat admiterea recursului.

Avocatul, Pavel Cebotari, care a solicitat respingerea recursului.

Inculpata, Olga Rondîreva-Iliinscaia, care a solicitat respingerea recursului.

Colegiul penal lărgit asupra recursului,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013, Rondîreva-Iliinscaia O.V. a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea în organele Poliției Rutiere pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea în organele Poliției Rutiere pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probă de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către partea civilă Țîbernîi Pavel a fost admisă integral, și ca urmare a fost încasat de la Rondîreva-Iliinscaia O.V. în beneficiul lui suma de 7141.5 lei cu titlu de prejudiciu material.

2. Potrivit sentinței, în luna noiembrie 2010, Rondîreva-Iliinscaia O.V., aflându-se în incinta secției Poliției Rutiere a s. Botanica, situat pe str. Burebista 3A, mun.

Chișinău, acționând prin înșelăciune și abuz de încredere, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, invocând faptul contribuirii la returnarea permisului de conducere, ridicat de către colaboratorii Poliției Rutiere pentru încălcarea Regulamentului circulației rutiere și achitarea unei amenzi, a primit de la cet. Culacov Iurie suma de 7000 lei, bani pe care i-a însușit, prin ce i-a cauzat ultimului o pagubă materială în proporții considerabile.

Tot ea, în luna august 2011, folosindu-se de faptul că cet. Țîbernîi P. a comis un accident rutier în stare de ebrietate alcoolică, fapt pentru care i-a fost ridicat permisul de conducere, invocând pretextul existenței persoanelor care ar putea soluționa faptul de a nu fi privat de dreptul de a conduce mijloacele de transport, prin înșelăciune și abuz de încredere, aflându-se în barul „Beer Cyti”, amplasat pe str. Sarmisegetusa 8, mun. Chișinău, a obținut prin intermediul cet. Vîrlan Victor 450 euro, care la acel moment, conform cursului oficial al Băncii Naționale, constituia suma de 7141.5 lei, bani care aparțineau cet. Țîbernîi P. și pe care i-a însușit, prin ce i-a cauzat acestuia o pagubă materială considerabilă.

În vederea confirmării angajamentului ilegal promis, Rondîreva-Iliinscaia O.V., împreună cu alte persoane necunoscute, prezentînd datele de identitate a cet. Țîbernîi P., precum și sentința de condamnare a acestuia emisă de către Judecătoria Botanica, mun. Chișinău la 15.11.2011, a organizat confecționarea unui document de importanță deosebită și anume „Decizia Curții de Apel Chișinău din 26.10.2011”, în partea dispozitivă a căreia a fost exclusă pedeapsa complementară „privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani”, document care i-ar fi oferit lui Țîbernîi P. dreptul de a conduce mijloace de transport în continuare, dar conform raportului de expertiză nr. 252-253 din 27.04.2012, documentul în cauză conține elemente false. Totodată, documentul falsificat a fost deținut de către Rondîreva-Iliinscaia O.V., până în una din zilele lunii ianuarie 2012, când l-a transmis lui Vîrlan V. în barul „Beer Cyti”, cauzând o daună în proporții mari intereselor publice.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Rondîreva-Iliinscaia O.V. a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, *escrocherie*, adică, *dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

De asemenea, Rondîreva-Iliinscaia O.V. a comis și infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, adică, *participarea la confecționare și însăși deținerea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvîrșită de mai multe persoane, referitor la un document de importanță deosebită și soldate cu daune în proporții mari intereselor publice.*

3. Sentința în cauză a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rondîreva-Iliinscaia O.V., să fie condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în organele poliției rutiere, pe un termen de 3 ani, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, la 3 ani închisoare. În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu

executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în organele poliției rutiere, pe un termen de 3 ani.

În argumentarea apelului declarat s-a invocat blîndețea pedepsei aplicate, și anume instanța de fond nu a luat în considerație caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii, personalitatea inculpatei, comportamentul acesteia în timpul săvîrșirii infracțiunii și după, fapt ce nu va duce la atingerea scopului pedepsei penale.

3.1 Sentința a fost contestată și de către avocatul Vascauțan Mihaela, în numele inculpatei, care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, pe motiv că în acțiunile acesteia nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunilor imputate, invocînd că:

- instanța nu a cercetat sub toate aspectele și în mod obiectiv probele administrate;

- instanța a pus la baza sentinței probe inadmisibile;

- instanța nu a apreciat corect probele pe caz;

- la caz nu sunt probe ce ar dovedi vinovăția inculpatei în cele incriminate.

În ședința de judecată în instanța de apel, inculpata și apărătorul acesteia au modificat cerințele invocate în propriul apel, solicitînd casarea sentinței în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatei să-i fie aplicată o pedeapsă mai blîndă, motivînd că inculpata recunoaște fapta săvîrșită, se căiește sincer și pe viitor va respecta legea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013 a fost respins ca nefondat, apelul procurorului, admis apelul avocatului, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rondîreva-Iliinscaia O.V., a fost condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la amendă în mărime de 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială în domeniul public și privat, pe un termen de 2 ani, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, la amendă în mărime de 400 u.c. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilit definitiv pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială în domeniul public și privat, pe un termen de 2 ani. În rest sentința a fost menținută.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că obiectul apelurilor este pedeapsa penală.

Cu privire la soluționarea chestiunii respective, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, astfel, fiind aplicată pedeapsa individualizată contrar prevederilor legale.

Această concluzie instanța de apel a bazat-o pe recomandările oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție în hotărîrea nr.16 din 31 mai 2004 "Cu privire la practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale", din conținutul căreia se desprinde un principiu important potrivit căruia persoanei vinovate de săvîrșirea pentru prima dată a infracțiunii, închisoarea se aplică motivat, în cazuri excepționale, când este epuizată posibilitatea aplicării pedepsei nonprivative de libertate.

Urmare a temeiurilor expuse, în opinia instanței de apel, apelul avocatului este fondat și, potrivit legii, se impune a fi admis, în sensul de a interveni în sentință, în partea pedepsei, ce urmează a fi aplicată inculpatei.

Pe această linie de concluzii, instanța de apel a apreciat că apelul procurorului este nefondat, dat fiind că nu s-au stabilit motive întemeiate și legale privind înăsprirea pedepsei în privința inculpatei sub formă de închisoare, dar, dimpotrivă, urmare a temeiurilor expuse mai sus, se impune soluția privind aplicarea pedepsei alternative - amenda.

Motivele invocate de procuror nu sânt argumentate din punct de vedere a ilegalității și netemeinicii sentinței atacate, ele reprezentând, în principal, opinia subiectivă asupra pedepsei aplicate inculpatei.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, apelul avocatului fiind greșit admis, invocând:

- ignorarea instanței de apel a prevederilor art. 61 și 75 Cod penal;
- instanța de apel nu a luat în considerație faptul că inculpata pe parcursul procesului penal nu a recunoscut vinovăția;
- decizia nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare, decât cele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat.

6. Verificând hotărîrea recurată, prin prisma criticilor formulate de procuror, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul urmează a fi respins din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Recurentul consideră decizia instanței de apel neîntemeiată numai în partea stabilirii pedepsei, astfel, în privința încadrării juridice a acțiunilor inculpatei Rondîreva-Iliinscaia O.V., în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, instanța de recurs nu se va expune.

Colegiul constată că instanța de fond a efectuat o greșită individualizare a pedepselor aplicate inculpatei, atît sub aspectul naturii cît și al cuantumului acestora, nefiind respectate criteriile generale prevăzute în art. 75 Cod penal.

Instanța de recurs consideră că, în mod just instanța de apel a admis apelul avocatului și a respins apelul procurorului, concluzionînd că la soluționarea chestiunii cu privire la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal.

Invocînd doctrina penală și practica judiciară, Colegiul remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvîrșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operația de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de

judecată stabilește termenul sau mărimea pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din Partea Specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

Sanctiunea art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, prevede amendă în mărime de la 500 la 1000 u.c. sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Sanctiunea art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, prevede amendă în mărime de la 200 la 600 u.c. sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 ore la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

Instanța de fond a stabilit pedeapsa: în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea în organele Poliției Rutiere pe un termen de 3 ani, în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, 2 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de activitatea în organele Poliției Rutiere pe un termen de 3 ani. În conformitate cu art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei cu închisoarea, pe un termen de probă de 4 ani.

Instanța de apel a stabilit pedeapsa: în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, amendă în mărime de 800 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială în domeniul public și privat, pe un termen de 2 ani, în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, la amendă în mărime de 400 u.c. În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere materială în domeniul public și privat, pe un termen de 2 ani.

Colegiul menționează că instanța de apel a constatat întemeiat că, prima instanță, contrar prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a motivat stabilirea pedepsei cu închisoare, dacă sancțiunea art. 190 alin. (2) lit. c) și 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal prevede și alte categorii de pedepse, precum și nu a soluționat chestiunea privind raționalitatea și rezonabilitatea condamnării inculpatei cu aplicarea pedepsei alternative - amenda, prevăzută de sancțiunea normei penale speciale.

În argumentarea pedepsei stabilite instanța de apel în opinia instanței de recurs întemeiat a considerat că, în cazul supus judecării nu au fost constatate circumstanțe agravante, ca circumstanțe atenuante au fost considerate printre altele că inculpata este tânără, anterior nu a fost trasă la răspundere penală, a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, a recunoscut vina și se căiește sincer, se caracterizează pozitiv, mama inculpatei - Iliinscaia Nadejda este invalidă de gradul II din copilărie.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul consideră legală concluzia instanței de apel referitor la faptul că, sancțiunea art. 190 alin. (2) lit. c) și 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, prevede pedepse alternative și în contextul circumstanțelor constatate, nu este motivată aplicarea celei mai aspre categorii de pedeapsă - închisoarea. Și ca urmare, ținând cont de circumstanțele cauzei și, de persoana

inculpatei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia, instanța de apel just a considerat că scopul pedepsei poate fi atins prin aplicarea amenzii.

În acest context Colegiul evidențiază că în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 alin. (2) Cod penal, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată.

Analizând sentința, Colegiul constată că, deși sancțiunile infracțiunilor incriminate inculpatei prevăd pedepse alternative sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității și închisoare, însă instanța de fond, aplicând pedeapsa cea mai aspră - închisoare, nu și-a motivat soluția adoptată, concluzionând doar că *„corectarea și reeducarea inculpatei Rondîreva-Iliinscaia O.V. e posibilă prin aplicarea față de ea a pedepsei sub formă de închisoare”*. Totodată, instanța de fond în temeiul art. 90 Cod penal a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, considerînd astfel că, inculpata nu trebuie să execute pedeapsa stabilită.

Astfel, Colegiul conchide că, instanța de fond a efectuat o incorectă individualizare a pedepsei stabilite, sub aspectul tipului și quantumului acesteia și argumentării soluției adoptate, fiind întemeiat admis apelul părții apărării și respins apelul procurorului de către instanța de apel.

Înlăturînd erorile instanței de fond, în viziunea instanței de recurs, Curtea de Apel just a statuat că: *„In speță, instanța de apel cu certitudine a constatat, că există temei legal pentru ca inculpata să beneficieze de posibilitatea corectării și reeducării în condițiile aplicării pedepsei alternative închisorii - amenda.”*

Astfel, Colegiul remarcă că argumentul procurorului cu privire la ignorarea instanței de apel a prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, nu este incident în cazul supus judecării.

Conform art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Mai mult, Colegiul remarcă că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blîndă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea

infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

În aceste circumstanțe, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată, stabilind o pedeapsă aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatei, la formarea unei atitudini pozitive a acesteia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

În privința argumentului invocat de către recurent, cu privire la faptul că instanța de apel nu a luat în considerație că inculpata pe parcursul procesului penal nu a recunoscut vinovăția, instanța de recurs specifică că recunoașterea vinovăției este o modalitate de exercitare a dreptului la apărare și nicidecum o obligație pusă în sarcina inculpatului, fapt ce duce la respingerea argumentului menționat.

La fel, instanța de recurs reține netemeinicia criticii recurentului privind faptul că decizia nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare, decât cele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat. În acest context, Colegiul menționează că instanța de apel a aplicat pedepse în limitele sancțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și 361 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, nefiind prezent în cazul supus judecării aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de sancțiunea articolului incriminat.

În recursul declarat de către procuror se invocă ca temei art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

Conform pct. 6) al articolului menționat, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Conform pct. 10) al aceluiași articol, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul, consideră că, temeiurile prevăzute de pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul constată că, pedeapsa astfel cum a fost individualizată de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 Cod penal, și se apreciază că este stabilit corect tipul pedepsei, care este dozată corespunzător atât quantumul, cât și modalitatea de executare a pedepselor aplicate.

Astfel, Colegiul conchide că temeiurile indicate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce determină incontestabil concluzia de respingere a recursului ca inadmisibil cu menținerea hotărârii contestate.

7. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Grigore Botnaru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, în cauza penală în privința lui **Rondîreva-Iiinscaia Olga Vladislav**, cu menținerea hotărîrii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 ianuarie 2014, ora 09.50.

Președinte:	(semnătură)	Petru Ursache
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Ghenadie Nicolaev
	(semnătură)	Elena Covalenco
	(semnătură)	Vladimir Timofti

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă